

THE DEMOGRAPHIC CRISIS IN GREECE

A powder keg obstructing prosperity?

Στις 11 και 12 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε συνέδριο του Economist σε συνεργασία με τη HOPEgenesis με τίτλο «Η δημογραφική κρίση στην Ελλάδα» στο ξενοδοχείο Grand Hyatt Athens, υπό την αιγίδα της ΑΕ του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Προκοπίου Παυλιόπουλου.

Ακολουθούν κύρια σημεία των ομιλιών σύμφωνα με το δελτίο τύπου των Economist Events και της Hazlis & Rivas.

Ο κ. John Andrews Consultant Editor, The Economist αναφέρθηκε στη πρόβλεψη του Economist για το Δημογραφικό της Ευρώπης.

Στην εναρκτήρια ομιλία του συνεδρίου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλιόπουλος διεμήνυσε από το βήμα ότι το δημογραφικό αποτελεί εθνικό ζήτημα για την Ελλάδα.

Περιγράφοντας με μελανά χρώματα την εξέλιξη των μεγεθών που αφορούν στον ελληνικό πληθυσμό, ο κ. Παυλιόπουλος επικαλέστηκε τη μαζική φυγή κατά τη διάρκεια της κρίσης. Μεταξύ άλλων, σημείωσε ότι από το 2011 έως το 2015 ο ελληνικός πληθυσμός μειώθηκε από 11,2 εκατ. σε 10,8 εκατ. Στο πλαίσιο αυτό, ανέδειξε παράγοντες που κατά τη γνώμη του είναι σε θέση να αντιστρέψουν την εικόνα, όπως η διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη, πολιτικής ενίσχυσης της ελκυστικότητας της χώρας, καθώς και ο θεσμός της οικογένειας.

Στη συνέχεια ο κ. Αδωνης Γεωργιάδης, υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων στην ομιλία του «Η δημογραφική κρίση και ο αντίκτυπος της στην ανάπτυξη της Ελλάδας» ανέφερε ότι το οικονομικό ζήτημα της Ελλάδας είναι και ζήτημα εθνικής επιβίωσης, αν αναλογιστεί κανείς την ένταση του δημογραφικού προβλήματος. Τόνισε μάλιστα ότι αν οι σημερινές στατιστικές δεν αλλάξουν, τότε οδηγούν με βεβαιότητα τον ελληνικό πληθυσμό σε εξαφάνιση, μέσα στον επόμενο ενάμισιο αιώνα.

Την δεύτερη μέρα του Συνεδρίου την εναρκτήρια ομιλία πραγματοποίησε ο κ. John Andrews, Consultant Editor, The Economist ο οποίος ανέφερε ότι η παλιότερη άποψη σύμφωνα με την οποία όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός τόσο πιο εύκολο είναι να τον ταΐσεις αποδείχθηκε λάθος, τονίζοντας ότι σήμερα οι άνθρωποι είναι περισσότερο από ποτέ και ζουν καλύτερα από ποτέ. Ωστόσο, υπογράμμισε την τάση της υπογεννητικότητας σε περιοχές όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου σήμερα γεννιούνται 1,59 παιδιά ανά γυναίκα. Ειδικά στην Ελλάδα -από 2,4- σήμερα γεννιούνται 1,35 παιδιά ανά γυναίκα.

«Αυτό σημαίνει ότι στην Ευρώπη χρειαζόμαστε περισσότερες συντάξεις άρα και περισσότερους φόρους για να τις πληρώσουμε. Επίσης, όλες οι ευρωπαϊκές κοινωνίες χρειάζονται περισσότερους μεταναστες, ένα θέμα που όμως είναι δύσκολο πολιτικά. Όσο για την Ελλάδα, είναι αντιμετώπιση επιπλέον με το brain drain», σημείωσε ο John Andrews, θέτοντας το πλαίσιο της συζήτησης για τις προκλήσεις που απορρέουν από το δημογραφικό ζήτημα.

Ενότητα 1η : Η δημογραφική κρίση στην Ελλάδα σήμερα και αύριο

Ο κ. Παναγιώτης Θεοδωρικάκος, υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι οι Έλληνες θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε πολύ λίγοι μιλώντας για την ανάγκη εθνικής στρατηγικής με προοπτικό μέτρο τη συναίεση. Στο πλαίσιο αυτό, στάθηκε στη νομοθέτηση χθες της ρύθμισης για τη διευκόλυνση της ψήφου των αποδήμων με την ευρεία κοινοβουλευτική πλειοψηφία των 288 ψήφων.

Ο κ. Ιωάννης Βρούτσος, υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων επεσήμανε ότι η δημιουργία πολλών και καλών νέων θέσεων εργασίας αποτελεί το βασικό συστατικό για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Αναφέρθηκε σε πρωτοβουλίες της κυβέρνησης όπως η θεσμοθέτηση της χορήγησης 2.000 ευρώ για κάθε νεογέννητο, η αύξηση κατά 30.000 των voucher για βρεφονηπιακούς σταθμούς και η μείωση του ΦΠΑ για βρεφικά είδη.

Η κα. Όλγα Κεφαλογιάννη, βουλευτής και πρώην υπουργός Τουρισμού και Πρέσβης της HOPEgenesis για την προώθηση του έργου της ανατροπής της υπογεννητικότητας στην Ελλάδα παρέθεσε στοιχεία τα οποία καταδεικνύουν το μέγεθος του δημογραφικού προβλήματος στην Ελλάδα αναφέροντας ότι με τα σημερινά δεδομένα, από 11,2 εκατ. το 2011, ο ελληνικός πληθυσμός προβλέπεται να μειωθεί στα 8,9 εκατ. έως το 2050 και στα 7,3 εκατ. μέχρι το 2080 και ότι στην Ελλάδα καταγράφεται ένας από τους χαμηλότερους δείκτες γονιμότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση: 1,3 παιδιά ανά γυναίκα, όταν απαιτούνται 2,1 παιδιά ανά γυναίκα προκειμένου να μην μειώνεται ο πληθυσμός.

Η υπογεννητικότητα μειώνει το κατά κεφαλήν εισόδημα και συνδέεται με τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, υπογράμμισε η κ. Κεφαλογιάννη, η οποία προέταξε την ανάγκη για πολιτικές στήριξης της οικογένειας, με οικονομικά και φορολογικά κίνητρα, καθώς και στήριξη των νεοαρτών επιχειρήσεων, που είναι σε θέση να απορροφούν τους νέους και ιδιαίτερα των καταρτισμένων. Επιπλέον, στάθηκε στη σημασία μιας στρατηγικής η οποία θα ενισχύει τη θέση της γυναίκας, «ο ρόλος της οποίας έγινε ακόμη πιο σύνθετος κατά τη διάρκεια της δεκαετούς κρίσης». **Σημείωσε δε ότι οι εκάστοτε εθνικές πολιτικές θα πρέπει να έχουν συνέχεια.**

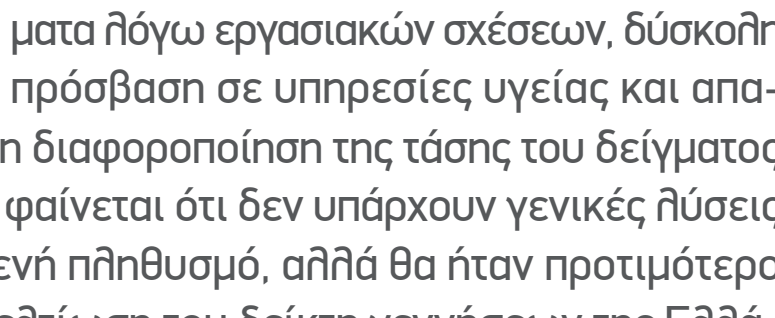
2η ενότητα : Ελλάδα – Ο δημογραφικός χάρτης σήμερα

- Ποιοι είναι οι κρισιμότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την κατάσταση;
- Τα αισιόδοξα και απαισιόδοξα σενάρια

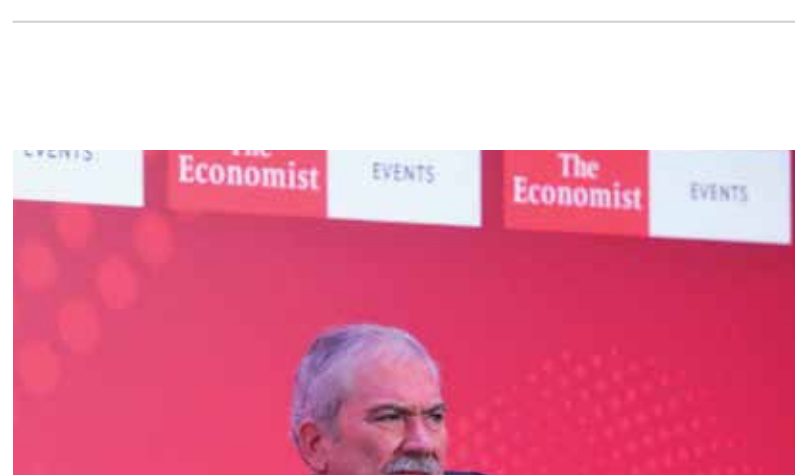

Ο κ. Αθανάσιος Κυριαζής, καθηγητής, Τμήμα Στατιστικής και Αξιοπισθητικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιά παρέθεσε τους παράγοντες που επηρεάζουν ένα ζευγάρι στην απόκτηση τέκνων αναφερόμενος στα ευρήματα έρευνας στην οποία εκπόνησε το εν λόγω έργο σε συνεργασία με τη HOPEgenesis. Στο πλαίσιο αυτό, έκανε λόγο για ενδεχόμενα προβλήματα λόγω εργασιακών σχέσεων, δύσκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και απα-

«Η ανάληψη των δεδομένων έδειξε μια έντονη δημογραφική κρίση, αλλά θα ήταν προτιμότερο να σχεδιαστούν επιμέρους πολιτικές για τη βελτίωση του δείκτη γεννήσεων της Ελλάδος ανάλογα με το επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των περιφερειών της χώρας» συμπέρανε ο κ. Κυριαζής.

Ο κ. Θωδωρής Γεωργακόπουλος, διευθυντής σύνταξης, ΔιαNEOsis τόνισε ότι τα μέτρα στήριξης της οικογένειας είναι απαραίτητα, αλλά δεν είναι αρκετά, συμπληρώνοντας ότι οι ανεπτυγμένες χώρες που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα «εδώ και πολλά χρόνια» ακολουθούν ενεργητικές πολιτικές προσέληξης ανθρώπων από άλλες χώρες του κόσμου.

Ο κ. Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο και πρόεδρος του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων προέκρινε τη συνειδητή και στοχευμένη πολιτική ενσωμάτωσης μεταναστών, ως μέρος της απάντησης στο δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας. Στο πλαίσιο αυτό, μίλησε για την ανάγκη ανάπτυξης αγγελόφωνων πανεπιστημίων που θα προσελκύσουν μετανάστες υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου στη χώρα, σημειώνοντας ότι μια αντίστοιχη στρατηγική έχει υιοθετήσει και η Κύπρος.

3η ενότητα: Υπογεννητικότητα: Ένας παράγοντας πολλών διαστάσεων

- Γιατί έχει συμβάλει η οικονομική κρίση στην αύξηση της υπογεννητικότητας;
- Είναι ζήτημα κινήτρων;
- Θα έπρεπε η κυβέρνηση να παρεμβαίνει περισσότερο στον οικογενειακό προγραμματισμό;
- Η νομική διάσταση

Ο κ. Βασίλειος Πέτρος Σπανάκης, βουλευτής Νέας Δημοκρατίας τόνισε ότι η κυβέρνηση επιβάλλεται να παρεμβαίνει περισσότερο στον οικογενειακό σχεδιασμό-προγραμματισμό, με θετικό πρόσημο και αναφέρθηκε σε μέτρα για τη στήριξη της οικογένειας που προωθεί η κυβέρνηση.

Ο κ. Βύρων Κοτζιάμνης, καθηγητής τμ. Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας αναφέρθηκε στην εξέλιξη του δημογραφικού ζητήματος στην Ελλάδα κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αιθιού κ. Ιγνάτιος είπε χαρακτηριστικά ότι ανασίτησε το συγκροτημένο θέμα - θέμα επιβίωσης ενός ολόκληρου έθνους - με τρισχιλιετή ιστορία- να βρίσκεται διαρκώς στο προσκήνιο και να συνενώνει κόμματα, κοινωνικούς φορείς και κυρίως ολόκληρο τον ελληνικό λαό, καταπνίγεται από συζητήσεις δευτερευούσης σημασίας, εκτίμησε ότι το δημογραφικό πρόβλημα δεν προκύπτει μόνο από οικονομικές και κοινωνικές αιτίες αλλά σχετίζεται και με βαθύτερες εκκρεμότητες και δυσλειτουργίες του αζιακού κώδικα ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας.

Η κα. Δήμητρα Παπαδοπούλου-Κλαμαρή, καθηγήτρια αστικού δικαίου, Εθνικών και Κοινωνικών Υποθέσεων, Πανεπιστήμιο Αθηνών επισέασε στη νομική πλευρά του δημογραφικού ζητήματος στην Ελλάδα εκθέτοντας το πώς ρυθμίζει τις οικογενειακές σχέσεις στη χώρα μας το Αστικό και ειδικότερα το Οικογενειακό Δίκαιο, ενώ φάνηκε ουδέτερο, έχει συμβάλει στην αύξηση των γεννήσεων με δύο τρόπους, με τη βελτίωση της θέσης των εκτός γάμου παιδιών (από το 1983 υπάρχει πλήρης νομιμοποίηση της θέσης τους με έκδοση εντός γάμου παιδιών) και με την ανάπτυξη της τεχνητής γονιμοποίησης για τη διενέργεια της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, της τεχνητής γονιμοποίησης, ως προς την οποία χαρακτήρισε το ισχύον νομικό πλαίσιο στη χώρα μας «ιδιαίτερα ευνοϊκό και φιλελεύθερο».

